

Examenprofiel mbo

Uiterlijke Verzorging

(Schoonheidsverzorging, Voetzorg en Make-up Art)

<p>Sector: Uiterlijke verzorging, KD Schoonheidsverzorging, KD Voetzorg en KD Make-up Art Vastgesteld door: bestuur KOC Nederland conform het advies van de paritaire commissies Vaststellingsdatum: 18 november 2014 Examenprofielnummer: EXPRO.09</p>

Inleiding

Doel en functie van het examenprofiel

In een examenprofiel maken onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven met elkaar afspraken over de inrichting en uitvoering van examinering. Afspraken over wat de belangrijkste kenmerken zijn van het beroep en hoe die duidelijk getoond worden. Afspraken over de wijze waarop onderwijs en bedrijfsleven betrokken zijn bij de examinering. Het examenprofiel geeft daarmee vertrouwen in de diploma's, en borgt de wederzijdse betrokkenheid. Het streven is dat effectieve en haalbare afspraken leiden tot een grotere mate van toezicht op afstand.

Het examenprofiel biedt ondersteuning bij de vertaling van het kwalificatiedossier naar de inrichting van de examinering. Aan de hand van dit document zijn onderwijs en bedrijfsleven bij elkaar gekomen en hebben zij gezamenlijk nagedacht over ieders rollen en verantwoordelijkheden. Door nauw samen te werken, ontstaat wederzijds begrip over de keuzes die worden gemaakt.

Examenprofielen zijn mede tot stand gekomen om meer standaardisering in de examens te bereiken.

Inhoud van het examenprofiel

Sectorale onderwijs- en werkveldpartners bespreken eerst met elkaar wat ze gezamenlijk willen bereiken ten aanzien van de wijze van examineren voor de sector als geheel. Dit leidt tot een visie op examinering in de sector, dat het startpunt is voor afspraken over de betrokkenheid van het georganiseerd bedrijfsleven en inhoudelijke examenafspraken. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in deel 1 van het examenprofiel. Het doel hiervan is om de structuur van de examenprofielen in de sector toe te lichten en te verantwoorden.

Als de sectorale onderwijs- en werkveldpartners het aantal examenprofielen voor de sector en de bijbehorende kwalificatiedossiers hebben gedefinieerd, maken paritair ingerichte commissies per sector afspraken over de betrokkenheid van het (georganiseerde) bedrijfsleven. Zij beschrijven waar (leer)bedrijven medeverantwoordelijk zijn voor examinering of juist een adviserende rol hebben. Ook geven zij aan hoe die betrokkenheid landelijk of regionaal wordt ingevuld. Deze afspraken worden vastgelegd in deel 2.

Deel 3 bevat concrete afspraken over de examinering van de kwalificatie(dossiers) waar het examenprofiel betrekking op heeft. Dit deel is per kwalificatie of kwalificatiedossier uitgewerkt. Per kwalificatie geven onderwijs en bedrijfsleven aan wat de essentie van het beroep is. De afspraken gaan over wat aangetoond moet worden en hoe dat getoetst kan, of moet, worden.

Deel 1 Verantwoording

1.1 Algemene informatie

Het examenprofiel binnen de sector uiterlijke verzorging is tot stand gekomen onder regie van de paritaire commissies binnen de sector uiterlijke verzorging en in overleg met de hieronder genoemde vertegenwoordigers van het georganiseerd bedrijfsleven en het onderwijs.

Vertegenwoordiging georganiseerd bedrijfsleven:

ANBOS: T.Leeuwenburg, M.Kila

ProVoet: L.Lemmens, T.de Beer

VGN: op de hoogte gebracht

FNV Mooi: op de hoogte gebracht

CNV Vakmensen: A.van der Linden, E.Schot

Definities

Daar waar in dit document gesproken wordt van landelijk georganiseerd bedrijfsleven, zijn bovenstaande partijen betrokken en vertegenwoordigd.

Daar waar in dit document gesproken wordt van regionaal bedrijfsleven, wordt bedoeld dat bij voorkeur sprake is van leden van het georganiseerd bedrijfsleven die werkzaam zijn in de regio.

Vertegenwoordiging onderwijs:

MBO-raad: M.de Haan, K.Theelen, N.van Steenberg, M.van Dijk, J.van Vliet, M.Riethof,

NRTO: M.Bosch, E.Kleijberg, F.Kieboom

Procesbegeleiding:

SBB: S.Boerma (voorzitter)

KOC Nederland: M.Wannet (secretaris)

1.2 Overzicht examenprofielen

Dit examenprofiel is ontwikkeld ten behoeve van de volgende kwalificatiedossiers en crebonummers tot en met cohort 2014-2015:

Examenprofiel	Kwalificatiedossier(s)	Crebonummer
Uiterlijke verzorging (Schoonheidsverzorging, Voetzorg en Make-up Art)	Schoonheidsverzorging - Schoonheidsspecialist - Allround Schoonheidsspecialist	79110 (uv)
	Voetzorg - Pedicure - Medisch Pedicure	79110 (uv)
	Make-up Art - Allround Grimeur	79110 (uv)

Dit examenprofiel is tevens ontwikkeld ten behoeve van de volgende kwalificatiedossiers en onderliggende profielen zoals die gelden vanaf 2015-2016:

Examenprofiel	Kwalificatiedossier(s)	Crebonummer
Uiterlijke verzorging (Schoonheidsverzorging, Voetzorg en Make-up Art)	Schoonheidsverzorging - Schoonheidsspecialist - Allround Schoonheidsspecialist	23159 25404 25403
	Voetzorg - Pedicure - Medisch Pedicure	23160 25406 25405
	Make-up art - Allround Grimeur	23158 25402

1.3 Visie op examinering in de sector

In dit examenprofiel leggen de verschillende partijen afspraken vast die het de onderwijsinstellingen mogelijk maakt de examinering zo te organiseren dat zij voldoen aan de eisen van de Inspectie en tegemoet komt aan de wensen, behoeften en eisen van het georganiseerd bedrijfsleven.

De betrokken partijen hebben aangegeven dat het wenselijk is een nieuw examenprofiel te maken waarin zij afspraken vastleggen over de examinering in de sector uiterlijke verzorging. Ondanks dat de verschillende beroepsgroepen in deze branches in verschillende sectorkamers bij de Stichting Bedrijfsleven Beroepsonderwijs worden ondergebracht wil de sector een gezamenlijk profiel uitbrengen. Zij vinden het belangrijk om gezamenlijk deze afspraken te maken en uitsluitend in deel drie van het examenprofiel uitzonderingen te maken. Op deze manier worden de onderwijsinstellingen in de gelegenheid gesteld om daar waar mogelijk in de organisatie van de examinering samen op te trekken als beroepsgroepen binnen de uiterlijke verzorging. Bovendien geeft het examenprofiel de sector UV hiermee ook één gezicht.

Bij de totstandkoming van het examenprofiel zijn de verschillende partijen ervan uitgegaan dat de eindverantwoordelijkheid voor examinering bij de onderwijsinstellingen blijft liggen, maar dat zij het georganiseerd bedrijfsleven nadrukkelijk als partij zien om de kwaliteit van de examinering op hoog niveau te houden. De afspraken in dit examenprofiel dragen in belangrijke mate bij aan de verbetering van de kwaliteit van de examinering.

Het profiel is met grote betrokkenheid van alle partijen opgesteld en wordt door hen allen gezien als de manier om examinering in de onderwijsinstelling kwalitatief goed te organiseren. Afwijken van deze afspraken is aan de onderwijsinstelling voorbehouden, uitgaande van het principe van 'pas toe of leg uit'.

Borging

De partijen die bij dit examenprofiel zijn betrokken, hebben aangegeven er vertrouwen in te hebben dat de gemaakte afspraken haalbaar zijn. Alle partijen spannen zich in de afspraken de komende jaren te realiseren.

Alle partijen hebben met elkaar besloten iedere 2 jaar te overleggen over het examenprofiel_uv, deze te evalueren en waar nodig bij te stellen. De drie branches in de uiterlijke verzorging (ANBOS, ProVoet en VGN) en de sociale partners (CNV Vakmensen en FNV Mooi) nemen het initiatief voor dit overleg en nodigen het onderwijs (MBO-raad en NRTO) daarbij uit.

Deel 2 Betrokkenheid beroepenveld

Op grond van de wet zijn onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs eindverantwoordelijk voor de examinering. Wel geven zij samen met het bedrijfsleven vorm aan examinering. Onderwijs en bedrijfsleven hebben een eigen rol in het examineringproces. De onderstaande tabel en toelichting daarbij biedt handvatten voor zowel onderwijs als bedrijfsleven voor de wijze waarop de gezamenlijke verantwoordelijkheid vorm kan krijgen.

Het georganiseerde bedrijfsleven is landelijk en regionaal op de volgende manieren bij de processen van examinering betrokken.

Betrokkenheid bedrijfsleven:	Landelijk		Regionaal	
	Medeverantwoordelijk	Adviserend	Medeverantwoordelijk	Adviserend
Processen examinering:				
2.1 Kaders stellen	X			
2.2 Construeren examens		X		X
2.3 Vaststellen examens	X		X	
2.4 Uitvoeren van examens			X	
2.5 Beoordelen examens			X	
2.6 Vaststellen resultaten			X	
2.7 Diplomerende				
2.8 Evalueren	X		X	

2.1 Kaders stellen

Landelijk

De kaders waarbinnen het examenproces plaatsvindt, worden opgesteld en vastgesteld in overleg met de genoemde partijen (zie 1.1 op pg.3). De kaders zijn vastgelegd in dit examenprofiel. Deze kaders zijn onder andere bedoeld voor landelijk examenleveranciers.

Regionaal

Er is geen bemoeienis van het regionaal bedrijfsleven bij het 'kaders stellen'.

Zie hiervoor ook deel 3 van dit examenprofiel.

2.2 Construeren examens

Het bedrijfsleven adviseert de onderwijsinstellingen over het construeren van examens. Afhankelijk van de keuze van de onderwijsinstelling kan dit landelijk of regionaal georganiseerd worden. Als voor landelijke organisatie gekozen wordt, is regionale organisatie niet van toepassing en vice versa.

Landelijk

Het landelijk georganiseerd bedrijfsleven organiseert de advisering bij de constructie van examens onder andere via participatie in bijvoorbeeld landelijke examenleveranciers. Bestuursleden van deze examenleveranciers zorgen desgewenst voor externe expertise uit het bedrijfsleven bij de constructie en vaststelling van examens.

Regionaal

Op regionaal niveau zorgt de onderwijsinstelling dat het regionaal bedrijfsleven wordt geraadpleegd over de inhoud en de eventuele organiseerbaarheid van het examen in de praktijk. Dit kan bijvoorbeeld via regionale samenwerkingsverbanden, regionale klankbordgroepen en examencommissies.

2.3 Vaststellen examens

Het bedrijfsleven is samen met de onderwijsinstellingen medeverantwoordelijk voor het vaststellen van examens. Afhankelijk van de keuze van de onderwijsinstelling kan dit landelijk of regionaal georganiseerd worden. Als voor landelijke organisatie gekozen wordt, is regionale organisatie niet van toepassing en vice versa.

Landelijk

Bij een landelijke organisatie worden examens vastgesteld c.q. afgenomen via landelijke gecertificeerde examenleveranciers. Het landelijk georganiseerd bedrijfsleven heeft medeverantwoordelijkheid bij de vaststelling van examens doordat zij zitting heeft in bijvoorbeeld een paritair samengestelde valideringscommissie. Onderwijsinstellingen die hun examens afnemen via de gecertificeerde examenleveranciers zijn wel zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van de kwaliteit van de instrumenten van de examenleveranciers waarbij zij afnemen en laten valideren.

Regionaal

Voor examens die onderwijsinstellingen niet afnemen via landelijke gecertificeerde examenleveranciers zijn onderwijsinstellingen zelf verantwoordelijk voor het laten valideren van de examens, als ook voor het borgen van de betrokkenheid van het bedrijfsleven. Dit kan bijvoorbeeld door het regionaal bedrijfsleven een of meerdere zetels te geven in een vaststellings- of examencommissie.

2.4 Uitvoeren van examens

De onderwijsinstelling organiseert de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de uitvoering van het examen door vooraf in overleg met de examencommissie (waarin het regionaal bedrijfsleven vertegenwoordigd is) afspraken te maken over:

- waar wat wordt geëxamineerd: welke onderdelen in de bpv (het leerbedrijf), welke binnenschools (gelijkwaardige simulatieomgeving) en de motivatie waarom daarvoor gekozen;
- wie vanuit het bedrijfsleven (mede) beoordeelt;
- aan welke kwaliteitseisen de beoordelaar(s) moeten voldoen en hoe dit wordt vastgesteld, zoals de eisen die opgenomen zijn in het profiel van de branche-assessor* (zie bijlage);
- welke beoordelingsinstrumenten worden gebruikt en hoe deze werken;
- op welke manier de betrokkenen bij de examinering worden geïnstrueerd.

2.5 Beoordelen examens

De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor een correcte beoordeling van de uitgevoerde examens door deskundige beoordelaar(s) uit bedrijfsleven en onderwijs. Bij de praktijktoetsing op eindniveau wordt altijd gewerkt met ten minste twee beoordelaars/assessoren (het 4 ogen principe). In deel 3 van dit examenprofiel zijn per kwalificatiedossier de examenonderdelen benoemd waarbij een beoordelaar uit het bedrijfsleven(branche-assessor) aanwezig is.

2.6 Vaststellen resultaten

Tijdens het examenproces komen de betrokken beoordelaars in onderling overleg tot een uitspraak over de resultaten van een student. Dit eenduidige resultaat wordt vastgesteld en vastgelegd in een verslag/rapport. De eindverantwoordelijkheid voor het vastleggen van de resultaten ligt bij de examencommissie van de onderwijsinstelling. Bij het oordeel wordt altijd een onderbouwing gegeven.

2.7 Diplomereren

Diplomerend is een verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen. Het georganiseerd bedrijfsleven heeft aangegeven alle vertrouwen te hebben in de uitvoering van deze taak door de onderwijsinstellingen.

2.8 Evalueren

Onderwijsinstellingen en bedrijfsleven zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de evaluatie van de examinering op landelijk en regionaal niveau.

Landelijk

Op landelijke georganiseerd niveau organiseren de partners dit jaarlijks met de landelijke examenleveranciers. De afspraken in dit examenprofiel zijn richtinggevend voor de evaluatie. Bestuurders zorgen om het jaar voor een evaluatie bij de onderwijsinstellingen. De verkregen resultaten zijn input voor aanpassing van het examenprofiel, de bijstelling van exameninstrumenten van examenleveranciers en aanpassingen in de kwaliteitsprocessen van examenleveranciers.

Regionaal

Op regionaal niveau organiseert de onderwijsinstelling jaarlijks een evaluatiebijeenkomst met alle betrokken uit onderwijs en bedrijfsleven, waaronder leden van de examencommissie en beoordelaars bij het examenproces.

Deel 3 Examenafspraken per kwalificatie(dossier)

De onderwijsinstellingen en het landelijk georganiseerd bedrijfsleven hebben voor de kwalificatiedossiers die horen bij dit examenprofiel bepaald dat onderwijsinstellingen bij de examinering zo optimaal mogelijk de beroepspraktijk benaderen. Er zijn daarbij geen specifieke afspraken gemaakt over de plaats van examinering, de examenmix en de beoordelingssystematiek.

Ten aanzien van examinering wordt er vanuit gegaan dat de wettelijke exameneisen worden gehanteerd zodat alle kerntaken en alle werkprocessen van een profiel geëxamineerd worden.

Branche-assessoren

Definitie branche-assessor uv: een branche-assessor in de sector uiterlijke verzorging is een assessor vanuit het bedrijfsleven, die bij voorkeur afkomstig is uit het georganiseerd bedrijfsleven (FNV of CNV of branchevereniging).

Zoals aangegeven in paragraaf 2.4 wordt bij de praktijktoetsing op eindniveau altijd gewerkt met ten minste twee beoordelaars/assessoren (het 4 ogen principe). Daarnaast zijn per kwalificatiedossier afspraken gemaakt over de onderdelen van het kwalificatiedossier/profiel waarbij tenminste één branche-assessor deel moet nemen aan de beoordeling. Deze onderdelen worden in de onderstaande paragrafen beschreven.

In de bijlage is het profiel van de branche-assessor opgenomen. Een branche-assessor moet voldoen aan dit profiel om de genoemde onderdelen te mogen beoordelen.

Servicedocumenten

Het georganiseerd bedrijfsleven heeft voor een aantal profielen/keuzedelen servicedocumenten ontwikkeld als handreiking bij de invulling van onderwijs- en examenproducten. Het gebruik van servicedocumenten wordt geadviseerd, maar is niet verplicht.

3.1 Kwalificatiedossier Schoonheidsverzorging

3.2.a Profiel Schoonheidsspecialist

De volgende onderdelen moeten in ieder geval in het bijzijn van een branche-assessor* getoetst worden:

- B1-K1-W2: Voert een gezichtsbehandeling uit.

Het werkproces wordt getoetst in combinatie met de werkprocessen B1-K1-W1 en B1-K1-W5 (zoals ook vermeld in het kwalificatiedossier).

3.2.b Profiel Allround Schoonheidsspecialist

De volgende onderdelen moeten in ieder geval in het bijzijn van een branche-assessor getoetst worden:

- onderdelen zoals genoemd bij het profiel Schoonheidsspecialist.

Daarnaast geldt extra de examinering van:

- P1-K1-W2: Voert een acne behandeling uit

Het werkproces wordt getoetst in combinatie met de werkprocessen B1-K1-W1 en B1-K1-W5 (zoals ook vermeld in het kwalificatiedossier).

*Note: Binnen de beroepsgroep Schoonheidsverzorging bestaat de mogelijkheid om de examens te laten beoordelen door branche-assessoren die zijn aangesloten bij de Stichting Beheer Assessorienpool Schoonheidsverzorging (BAS). Dit betreft de onderdelen MBO-3 'Voert een gezichtsbehandeling uit' en MBO-4 de daarin genoemde specialisaties.

Wanneer een student een (deel-)examen met goed gevolg heeft afgelegd in het bijzijn van een BAS-assessor, heeft de student de mogelijkheid tot lidmaatschap en/of registratie van de betreffende specialisatie(s) bij de branchevereniging ANBOS.

Dit betekent dat de student, die een (deel-)examen doet zonder dat daar een BAS-assessor bij aanwezig is, een toets zal moeten doen om het lidmaatschap en/of de registratie van specialisaties bij ANBOS mogelijk te maken.

3.2 Kwalificatiedossier Voetzorg

Onderwijs en bedrijfsleven spreken af dat er getoetst wordt of de beginnend beroepsbeoefenaar op verantwoorde wijze het beroep kan uitoefenen en blijk geeft van inzicht. Daarnaast laat de beginnend beroepsbeoefenaar zien dat zij de benodigde kennis beheerst, voordat de praktijk getoetst wordt. Dit om de vakrisico's beheersbaar te maken.

3.3.a Profiel Pedicure

het volgende onderdeel moet in ieder geval in het bijzijn van een branche-assessor getoetst worden:

Kerntaak B1-K1: Een basis pedicurebehandeling uitvoeren

Bij de praktijktoets wordt geïntegreerd getoetst.

Onderwijs en bedrijfsleven vinden het niet noodzakelijk voor de examinering van Kerntaak B1-K2: Voorbereiden op zelfstandig ondernemerschap, dat er een branche-assessor aanwezig is. Wel geven onderwijs en bedrijfsleven aan dat bij Kerntaak B1-K2 het inzicht getoetst moet worden in een gesprek met de student aan de hand van een werkstuk (bijvoorbeeld een ondernemingsplan).

3.3.b Profiel Medisch Pedicure

De volgende onderdelen moeten in ieder geval in het bijzijn van een branche-assessor getoetst worden:

Kerntaak P2-K1: Een medisch pedicurebehandeling uitvoeren

In het examen bevinden zich ten minste twee proeven:

- een afzonderlijke proeve voor het werkproces P2-K1-W2: een risicovoet (ad random te kiezen uit een diabetische, reumatische, oudere, oncologische, spastische of verwaarloosde voet). Dit werkproces wordt in samenhang met P2-K1-W1 getoetst.
- een afzonderlijke proeve voor het werkproces P2-K1-W3 en P2-K1-W4: de specialistische technieken, waarbij tenminste één drukverdelingstechniek plus één nageltechniek (ad random) worden getoond.

Onderwijs en bedrijfsleven vinden het niet noodzakelijk voor de examinering van Kerntaak B1-K2: Voorbereiden op zelfstandig ondernemerschap, dat er een branche-assessor aanwezig is. Wel geven onderwijs en bedrijfsleven aan dat bij Kerntaak B1-K2 het inzicht getoetst moet worden in een gesprek met de student aan de hand van een werkstuk (bijvoorbeeld een ondernemingsplan).

3.3 Kwalificatiedossier Make-up Art

3.4.a Profiel Allround Grimeur

De volgende onderdelen moeten in ieder geval in het bijzijn van een branche-assessor getoetst worden:

- B1-K1: Allround grimewerkzaamheden uitvoeren moet in zijn geheel getoetst worden.
- B1-K2: Voorbereiden op zelfstandig ondernemerschap moet in zijn geheel getoetst worden.

Bijlage: Profiel branche-assessor in de sector uiterlijke verzorging

Definitie: de branche-assessor-uv is een assessor uit het bedrijfsleven die bij voorkeur afkomstig is uit het georganiseerd bedrijfsleven (FNV, CNV en brancheverenigingen ANBOS, ProVoet en VGN)

Werk(ervaring) en opleiding

De branche-assessor:

- beheerst het vakgebied/beroep op het niveau waarop de kandidaat beoordeeld wordt (aangetoond met diploma en/of werkervaring)
- is op moment van beoordeling actief werkend in het beroep waarop beoordeeld wordt
- heeft minimaal 3 jaar werkervaring in het vakgebied waarop beoordeeld wordt (na het behalen van het diploma)
- neemt meerdere keren per jaar deel aan een beoordelingsactiviteit
- neemt meerdere keren per jaar deel aan een bijscholingsactiviteit voor assessoren, gericht op beroepsvaardigheden en op beoordelingsvaardigheden
- beoordeelt bij verschillende onderwijsinstellingen

Taken en verantwoordelijkheden

De branche-assessor:

- Bereidt zich voor op het examen
- Beoordeelt de examenkandidaat op basis van het beoordelingsinstrumentarium
- Rapporteert over examenproduct -resultaten en –proces (o.a. onregelmatigheden)
- Evalueert examenproces

Kennis

De branche-assessor:

- bezit kennis van objectiviteit, validiteit en transparantie in relatie tot beoordelen
- bezit kennis van het beoordelingsinstrumentarium, waaronder de minimale eisen, criteria en normering
- bezit kennis van het kwalificatiedossier

Vaardigheden en competenties

De branche-assessor:

- kan duidelijke instructies geven aan de examenkandidaat
- kan gesprekstechnieken toepassen
- kan een veilige examensetting (zowel fysiek als rationeel) verzorgen
- kan sociale vaardigheden inzetten bij het op zijn/haar gemak stellen van de examenkandidaat (bv. taalgebruik afstemmen, feedback geven en ontvangen)
- kan met vertrouwelijke informatie omgaan en integer handelen
- kan objectief beoordelen en onafhankelijkheid bewaren
- kan samenwerken met een 2e assessor, andere beoordelaars en docenten
- kan waargenomen gedrag beoordelen aan de hand van de beoordelingscriteria
- kan methodisch werken volgens de aangereikte beoordelingsinstructies
- kan reflecteren op de eigen beroeps- en beoordelingsvaardigheden

Een branche-assessor is minimaal aanwezig bij de beoordeling van de examenonderdelen zoals benoemd in deel 3 van het examenprofiel.